

MEKSIČKI MANIFEST

Laura i ja tog popodneva nismo vodili ljubav. Pokušali smo, istini za volju, ali nam nije uspelo. Ili mi se barem tada tako činilo. Sada više nisam siguran. Možda smo i vodili ljubav. Laura kaže da jesmo i usput me uvodi u svet javnih kupatila, koja ću od tada zadugo vezivati za užitek i igru.

Prvo je nesumnjivo bilo najbolje. Pripadalo je Sportskom centru Moktesuma, a u holu je neki nepoznati umetnik naslikao mural na kojem se video astečki vladar do vrata uronjen u bazen. Svuda naokolo, blizu monarha, ali mnogo manji, kupali su se nasmejani muškarci i žene. Svi su delovali bezbrižno, izuzev kralja, koji je uporno gledao van murala, kao da pogledom prati tobožnjeg gledaoca, tamnih i širom otvorenih očiju u kojima mi se više puta učinilo da vidim užas. Boja u bazenu bila je zelena. Kamenje je bilo sivo. U pozadini su se nazirale planine i nekoliko olujnih oblaka.

Mladić koji je radio u Sportskom centru Moktesuma bio je siročić i to mu je bila glavna tema za razgovor. Nakon tri ili četiri posete već smo se sprijateljili. Nije imao više od osamnaest godina, želeo je da kupi automobil i zato je štedeo koliko god je mogao, sav bakšiš, mada ga nije bilo mnogo; Laura je mislila da nije sasvim normalan. Meni je bio simpatičan. U svakom javnom kupatilu povremeno je dolazilo do neke svađe. Tamo nikada nismo videli ni čuli nijednu. Klijenti, uslovljeni nekakvim nepoznatim mehanizmom, poštovali su mladićeve instrukcije i doslovno ih se pridržavali. Doduše, tamo nije odlazilo previše ljudi, i to nikada neću umeti sebi da objasnim jer je mesto bilo čisto, relativno moderno, sa zasebnim kabinama u saunama, gde je postojala čak i barska usluga, i to jeftina.

Tamo, u kabini broj 10, prvi put sam video Lauru nagu i uspeo sam samo da se nasmešim, da joj dotaknem rame i da joj kažem da ne znam koji ključ treba da okrenem da bih izašao iz saune. Kabine, mada bi bilo tačnije reći separei, bile su dve spojene minijaturne prostorije, povezane staklenim vratima; u prvoj je obično bila sofa, stara sofa koja je asocijirala na psihoanalizu i bordel, sto na sklapanje i čiviluk; druga prostorija bila je sauna, parno kupatilo u pravom smislu te reči, i imala je tuš sa toplom i hladnom vodom i klupu od keramičkih pločica postavljenu uza zid; ispod nje su virile cevi iz kojih je izlazila para.

Prelazak iz jedne prostorije u drugu bio je izvanredan, naročito ako je para bila već toliko gusta da nismo mogli da vidimo jedno drugo. Tada smo otvarali vrata i ulazili u sobu sa sofom, gde je sve bilo čisto i jasno, a iza nas, poput oniričnih, vlaknastih figura, oblaci pare su se pojavljivali i odmah nestajali. Opruženi, držeći se za ruke, slušali smo zvuke koji su dopirali iz sportskih sala, ili barem nastojali da ih slušamo, dok su nam se tela hladila. Gotovo ledeni, utonuli u tišinu, naposljetku bismo uspevali da čujemo šumove koji su dopirali iz stana i zidova, grgoljenje u toplim cevima i kotlovima vode koja je izvirala iz nekog tajnog mesta u zgradi, obezbeđujući lokalnu zaradu.

– Jednog dana ću se ovde izgubiti – reče Laura.

Imala je više iskustva sa odlascima u javna kupatila od mene, što i nije bilo teško jer ja nikada do tada nisam prešao prag sličnog zdanja. Međutim, ona je tvrdila da ne zna ništa o tim kupatilima. Barem ne dovoljno. Nekoliko puta je odlazila tamo sa Sesarom, a pre Sesarom s nekim tipom koji je bio dvostruko stariji od nje i o kojem je uvek govorila s dozom tajanstva. Sveukupno, nije posetila saunu više od deset puta, a odlazila je uvek na isto mesto, u Sportski centar Moktesuma.

Zajedno, na motoru *beneli*, koji je tada već uveliko bio u modi, nastojali smo da obiđemo sva javna kupatila u meksičkoj prestonici, vođeni bezrezervnom željom koja je bila svojevrsna mešavina ljubavi i igre. Nikada nismo uspeli u tome. Naprotiv, što smo više mesta otkrivali, oko nas se stvarao ambis, veliko crno poprište javnih kupatila. Kao što su skrivena lica drugih gradova pozorište, parkovi, dokovi, plaže, lavirinti, bordeli, barovi, jeftini bioskopi, stare zgrade, pa čak i supermarketi, skriveno lice meksičke prestonice počiva u ogromnoj mreži javnih kupatila, legalnih, polulegalnih i ilegalnih.

Metod koji smo koristili na početku avanture bio je jednostavan: tražio sam od momka iz Sportskog centra Moktesuma da mi da nekoliko adresa *jeftinih* sauna. Dao mi je pet vizit-karti i zabeležio na papiru instrukcije za desetak lokala. To su bila naša prva javna kupatila. Nakon svakog od njih, potraga se višestruko razgranala. Radno vreme bilo je jednako raznoliko kao i te građevine. U neke smo stizali u deset ujutro, a odlazili u vreme ručka. Takva kupatila su, generalno, bila u svetlim lokalima, oguljenih zidova, gde smo ponekad mogli da čujemo smeh tinejdžera i kašalj usamljenih i izgubljenih tipova koji bi nakon izvesnog vremena, spontano, počeli da pevaju bolero. Činilo nam se da je obeležje tog mesta bio limbo, sklopljene oči mrtvog deteta. Pri tom, kupatilo nije bilo naročito čisto, ili su ga možda čistili posle podne. U druga smo odlazili u četiri ili pet po podne i ostajali sve dok se ne smrkne. (To je bio naš uobičajeni raspored.) Kupatila je u to doba dana krasila – ili naruživala – neprestana hladovina. Mislim, dakako, na veštačku hladovinu, suncobran ili palmu, najviše nalik torbi kengura, i čovek bi isprva bio zahvalan za nju, da bi nakon izvesnog vremena ona postala teža od nadgrobne ploče. Kupatila su bila najposećenija oko sedam, pola osam, osam uveče. Na pločniku, pokraj ulaza, mladići i devojke čekali su u redu, razgovarajući o bezbolu i popularnim pesmama. Hodnici su odzvanjali od masnih viceva radnika tek izašlih iz fabrika ili radionica. U predvorju, stari pešovani bi, u prolazu, nadimkom ili pseudonimom pozdravljali recepcionere i one koji bi sedeli u foteljama čekajući da prođe vreme. Tumaranje po hodnicima, zadovoljavanje radoznalosti, u malim dozama – poput prstohvata – uvek je bilo vrlo poučno. Otvorena ili poluotvorena vrata, nalik odronu zemljišta, pukotini usled zemljotresa, srećnom posmatraču nudila su žive slike: grupe nagih muškaraca gde je svaka kretnja, radnja, bila obavijena parom; tinejdžeri izgubljeni u lavirintu tuševa poput jaguara; gestovi, minimalni ali užasni, atleta, bodibildera i usamljenih tipova; okačena odeća jednog gubavca; starčići koji piju meksičku kolu i smeškaju se naslonjeni na drvena vrata saune...

Bilo je lako sklapati prijateljstva, pa smo to i činili. Parovi koji bi se nekoliko puta susreli u hodniku, već su smatrali da imaju obavezu da pozdrave jedni druge. Razlog tome bila je svojevrsna heteroseksualna solidarnost; žene su, u mnogim javnim kupatilima, bile u velikoj manjini, i nije bila retkost čuti preuveličane priče o napadima i optužbama upućenim njima, mada, istini za volju, te priče uopšte nisu bile uverljive. Prijateljstva sklopljena tamo

nisu se nastavljala uz pivo u baru ili žestoko piće. Pozdravljali smo se u kupatilima i eventualno zauzimali susedne kabine. Nakon izvesnog vremena onaj ko bi završio prvi pokucao bi na vrata prijateljskog para i ne čekajući da mu otvore obaveštavao bi ih da su u restoranu X. Potom bi drugo dvoje izlazili, odlazili u restoran, popili nekoliko pića i oprostili se do idućeg puta. Ponekad bi se parovi, žena ili muškarac, međusobno poveravali, naročito ako su venčani, i to uvek drugom paru, koji bi morao da klima glavom, govoreći da tako je to u ljubavi, baš šteta, tako je sudbina htela, tako je to s decom. Emotivno, ali dosadno.

Druga prijateljstva, mnogo burnija, bila su ona koja su zalazila u privatnu teritoriju. Ona su mogla biti jednako dosadna kao i prva, ali mnogo opasnija. Dolazila bi bez najave, jednostavno bi pokućala na vrata, čudnim i brzim udarcem, i govorila otvori mi. Retko su dolazili sami, obično bi ih bilo troje, dva muškarca i žena; ili trojica muškaraca; razlozi kojima bi se izgovarali prilikom takvih poseta obično su bili neuverljivi ili glupi: da poduvaju malo trave, što nisu mogli u kolektivnim prostorijama sa tuševima, ili da nešto prodaju. Laura ih je uvek puštala unutra. Ja sam prvih puta bio napet, spreman da se potučem i da padnem okrvavljen na kameno tlo našeg separea. Bilo mi je sasvim logično da nameravaju da nas opljačkaju ili da siluju Lauru, pa čak i da siluju mene, i živci su mi bili preosetljivi. Posetioci su na neki način to znali i obraćali su mi se jedino kada je to bilo nužno, ili neminovno zarad bontona. Svi predlozi, dogovori i domundavanja bili su usmereni prema Lauri. Ona im je otvarala vrata, ona ih je pitala šta bi da popiju, ona ih je puštala u prostorijicu gde je bila sofa (ja sam kroz paru slušao kako sedaju, prvo jedan, pa drugi, a potom treći, dok su se Laurina leđa, sasvim mirna, nazirala kroz staklena vrata koja su razdvajala paru od onog predvorja iznenada pretvorenog u misteriju). Naposletku bih ustao, obavijao peškir oko pasa i ulazio. A kad bi me muškarac, mladić i devojka videli, pozdravljali bi me neodlučno, kao da su, uprkos svemu, isključivo odlazili tamo zbog Laure, a ne zbog oboje; kao da su očekivali da zateknu samo nju. Dok su sedeli na sofa, njene tamne oči nisu propuštale nijedan njihov gest kada bi slobodno rukama uvijali travu. Razgovor među njima zvučao je kao šifrovani jezik koji nije poznao, koji nije bio pomodan žargon mladih, mada ga se sada jedva sećao, već nekakav mazni argo gde su svaki glagol i svaka rečenica imali veze sa pogrebom i rakom. (Jan je rekao, pred Laurom, da bi to mogla biti Vazдушna raka, jedno od šašavih oličenja maloletnih delinkvenata koji su se zvali Besprekorna raka. Možda bi mogla. A možda i ne bi.) U svakom slučaju, i ja sam razgovarao s njima, ili sam barem to pokušavao. Nije bilo lako, ali sam pokušavao. Ponekad bi, uz džoint, izvadili i bocu alkohola. Te boce nisu bile besplatne, ali mi ih nismo plaćali. Posao posetilaca sastojao se iz prodaje marihuane, viskija, kornjačinih jaja, u kabinama, retko uz odobrenje recepcionera ili čistača, koji su ih neumoljivo proganjali; iz tog razloga je bilo od najveće važnosti da se negde sklone; takođe su prodavali pozorišne predstave, i to im je, zapravo, bio izvor prihoda, ili su izvodili privatne predstave u garsonjerama mušterija. Repertoar tih putujućih trupa mogao je biti skroman ili raznovrstan, ali dramska okosnica njihovih inscenacija uvek je bila ista: stariji čovek je ostajao na sofa (utonuo u misli, pretpostavljam), dok su momak i devojka, ili dva momka, pratili gledaoce u saunu. Predstava obično nije trajala duže od pola ili tri četvrt sata, u zavisnosti od toga da li bi učestvovali gledaoći. Kad bi se nastup završio, muškarac sa sofe otvarao bi vrata i obaveštavao poštovanu publiku, između nakašljavanja usled pare koja bi smesta pokušavala da ispuni drugu prostoriju, da je predstava završena. Bis su skupo

naplaćivali iako je trajao samo deset minuta. Glumci bi se brzo istuširali i muškarac bi im pružao odeću, koju su oblačili na još uvek mokro telo. Poslednje minute je malodušan, ali preduzimljiv umetnički direktor koristio da ponudi zadovoljnim gledaocima hranu i piće koje je nosio u korpi ili koferu: viski sipan u kartonske čaše, stručno umotane cigare sa vutrom, kornjačina jaja koja je otvarao služeći se ogromnim noktom koji je krasio njegov palac, a nakon što bi ih stavio u čašu, prelivao bi ih limunom i čilijem.

U našem separeu stvari su bile drugačije. Pričali su poluglasno. Pušili su marihuanu. Puštali su da vreme teče, s vremena na vreme bacajući pogled na sat dok bi im lice prekrivale graške znoja. Ponekad su se dodirivali, zapravo dodirivali smo se, što je uostalom bilo neminovno jer smo svi sedeli na sofa, a kada bismo se okrnuli nogama, ili rukama, to je umelo da bude bolno. Nije reč o bolu zbog seksa već o bolu zbog nepovratno izgubljenog trenutka ili zbog jedine male nade dok se luta – šeta – po Nemogućoj zemlji. Laura je poznanike pozivala da se svuku i da uđu s nama u paru. Retko su prihvatili. Radije su pušili i pili, i slušali priče. Odmarali se. Nakon izvesnog vremena bi zatvarali kofer i odlazili. Potom bi se vraćali, dva-tri puta istog popodneva, i rutina je bila istovetna. Kada bi bila dobro raspoložena, Laura bi im otvorila, a kada ne bi, nije se čak trudila ni da im kroz vrata kaže da odjebu. Ako se izuzmu jedna ili dve zasebne prepirke, odnosi su u svakom trenutku bili harmonični. Ponekad pomislim da su oni poštovali Lauru mnogo pre nego što su je upoznali.

Jedne večeri, starac koji ih je dovodio (tog puta ih je bilo trojica, stari i dva mladića) ponudio nam je predstavu. Nikada nismo videli nijednu. Koliko košta?, upitao sam. Ništa. Laura im je rekla da uđu. Sauna je bila hladna. Laura je skinula peškir i okrenula ključ na ulaznim vratima: para je počela da izlazi u nivou poda. Imao sam utisak da smo u nacističkom kupatilu i da će nas udaviti gasom; taj utisak je bio još jači kada sam ugledao dvojicu mladića kako ulaze, veoma mršavi i crni, zatvarajući prolaz starom makrou čije telo je bilo prekriveno samo neopisivo prljavim gaćama. Laura se nasmejala. Mladići su je pogledali, pomalo postidjeno, stojeći nasred sobe. Potom su se i oni nasmejali. Ne skidajući svoj užasni donji veš, starac je seo između Laure i mene. Želite li samo da gledate ili da gledate i da učestvujete? Da gledamo, rekao sam.

– Videćemo – reče Laura prepuštajući se toj dvosmislenoj igri.

Momci su tada, kao po naredbi, kleknuli i počeli da sapunjaju jedan drugome ud. U njihovim gestovima, uvežbanim i mehničkim, nazirao se umor, kao i niz intimnih drhtaja koje je bilo lako povezati sa Laurinim prisustvom. Prošao je minut. Sobu je ponovo preplavila gustina pare. Uprkos tome, glumci, nepomični u prvobitnom položaju, izgledali su zaleđeni: klečali su jedan naspram drugog, ali je taj njihov položaj bio groteskno umetnički; levom rukom su masturbirali dok su desnom održavali ravnotežu. Ličili su na ptice. Ptice na metalnim pločama. Mora da su umorni, ne ustaje im se, reče starac. Zaista, nasapunjani penisi tek su se stidljivo dizali. Momci, ne dajte se. Laura se ponovo nasmejala. Kako misliš da se koncentrišemo ako se stalno smeješ?, reče jedan od mladića. Laura je ustala, prošla pored njih i naslonila se na zid. Sada su između mene i nje bili umorni izvođači. Osetio sam kako vreme protiče kroz mene. Stari je nešto promrmljao. Pogledao sam ga. Oči su mu bile zatvorene i izgledao je kao da spava. Odavno nismo oka sklopili, reče jedan od mladića puštajući penis svog ortaka. Laura mu se nasmešila. Starac pored mene počeo je da hrče. Mladići su se nasmešili s olakšanjem i zauzeli udobniji položaj. Čuo sam kako im krckaju kosti.

Laura se spustila celom dužinom zida, sve dok zadnjicom nije dodirnula pločice. Veoma si mršav, rekla je jednom. Ja? I ovaj ovde, i ti, odvrti mladić. Šištanje pare je na mahove otežavalo razaznavanje glasova, odviše prigušenih. Laurino telo, leđima naslonjeno na zid, podignutih kolena, bilo je prekriveno znojem: kapljice su joj klizile niz nos, spuštale se između dojki, pa čak i visile na njenim stidnim maljama, odakle su padale na tople pločice. Topimo se, promrmljao sam, i odmah potom osetio tugu. Laura je klimnula glavom. Izgledala je veoma ljupko. Gde smo mi to?, pomislio sam. Nadlakticom sam obrisao kapljice koje su mi padale sa obrva u oči i od njih nisam mogao da gledam. Jedan od mladića je uzdahnuo. Jako sam pospan, reče. Spavaj, odvrti Laura. Bilo je čudno: učinilo mi se da svetlost jenjava, da gubi jačinu; uplašio sam se da ću se onesvestiti; potom sam uvideo da mora biti da je prevelika količina pare uzrokovala promenu boja i tonova, sada mnogo tamnijih. (Kao da gledamo suton, ovde, zatvoreni, bez prozora, pomislio sam.) Viski i mariška nisu dobra kombinacija. Laura, kao da je pročitala moje misli, reče:

– Ne brini, dragi Remo, sve je u redu.

Potom se ponovo nasmešila, ali ne podrugljivo, ne kao da se zabavlja, već nekakvim konačnim osmehom, koji je istovremeno oličavao lepotu i jad, ali ne u klasičnom smislu, već nekakvu malenu lepotu i neznatni jad, paradoksalno sićušne, u neuhvatljivom hodu.

– Budi spokojan, ljubavi, to je samo para.

Mladići, spremni da slepo poveruju u sve što Laura kaže, klimnuli su glavom više puta. Potom se jedan od njih spustio na pločice, glave naslonjene na ruku, i zaspao. Ustao sam, pazeći da ne probudim starca, i prišao Lauri; čučnuo sam pored nje i uronio lice u njenu vlažnu i mirisnu kosu. Osetio sam Laurine prste koji su mi milovali rame. Ubrzo sam shvatio da se Laura igra, veoma nežno, ali se igrala: malim prstom je prelazila preko mog ramena, potom mu je primicala domali i priljublivala ih, zatim se pojavljivao palac pa su zajedno, mali i domali, uzmicali niz moju ruku, dok je palcu ostajala cela teritorija ramena; potom bi palac zaspao, ili bi čak, čini mi se, pojeo neko povrće što je tamo raslo, jer se nokat zarivao u moje meso, dok se ne bi vratili mali i domali prst, ovoga puta u društvu srednjeg i kažiprsta, pa bi svi zajedno uplašili palac, koji bi se sakrio iza mog uva i odande motrio na prste koji ga maltretiraju, *ne shvatajući* zašto su ga izbacili, dok su ostali plesali na mom ramenu, i pili, i vodili ljubav, i opijeni gubili ravnotežu pa se survali niz leđa, a tu nezgodu bi Laura iskoristila da me zagrlji i ovlaš dodirne moje usne svojim, dok bi se četiri prsta, sasvim marmurna, ponovo penjala, čvrsto se hvatajući za moje pršljenove, i palac bi ih opažao, i nije mu padalo na pamet ni na tren da napusti svoje uvo, s kojim je već postao prislan. Priljubljenih glava, smejali smo se bez šuma. Veličanstvena si, promrmljao sam. Blista ti lice. I oči. Vrh bradavica. I ti, reče Laura, možda si malo bleđ, ali blistaš. To je para pomešana sa znojem. Mladić nas je posmatrao u tišini. Stvarno ga voliš?, upita je. Oči su mu bile ogromne i crne. Seo sam na pod, slepljen uz Lauru. Da, reče ona. On mora da te mahnito voli, reče mladić, a Laura se nasmeja. Da, rekoh ja. Nije ni čudo, reče mladić. Ne, nije ni čudo, rekoh ja. Znaš li kakav ukus ima para pomešana sa znojem? Zavisi od ukusa same osobe, zar ne? Mladić se opružio pokraj svog ortaka, postrance, naslonivši slepoočnicu na gole pločice, ne sklapajući oči. Penis mu je sada bio čvrst. Kolenima je doticao Laurine noge. Zatreptao je nekoliko puta pre nego što je progovorio. Hajde da se malko kresnemo, reče. Ako želiš. Laura nije odgovorila. Činilo se da mladić govori sam sebi. Znaš li kakvog je ukusa parica pomešana sa

znojićem? Kakvog li je stvarno ukusa? Koji bi bio njen ukus? Vrućina nas je uspavljivala. Starac je polako padao sve dok se nije celom dužinom opružio na klupu. Telo usnulog mladića se sklupčalo i jedna njegova ruka bila je prebačena preko struka onog koji nam je govorio. Laura je ustala i dugo nas posmatrala odozgo. Pomislio sam da će otvoriti tuš, što će imati tragične posledice po one koji su tako lepo spavali. Toplo je, reče. Nesnosno je toplo. Da nisu ovde (mislila je na trojicu muškaraca) poručila bih da mi donesu neko osvežavajuće piće iz bara. Možeš to da uradiš, rekoh, neće ulaziti ovamo, predaće ti porudžbinu na vratima. Ne, reče Laura, nije reč o tome, već, da ti pravo kažem, ne znam šta želim. Da zaustavim paru? Ne. Mladić, glave okrenute postrance, uporno je posmatrao moja stopala. Možda želim da vodim ljubav s tobom, reče Laura. Pre nego što sam uspeo da joj odgovorim, mladić, gotovo ne pomičući usne, izgovori kratko ne. Šalila sam se, reče Laura. Potom je kleknula pokraj njega i rukom mu pomilovala zadnjicu. Video sam, bio je to kratkotrajan i uznemirujući prizor, kako kapi mladićevog znoja prelaze na Laurino telo, i obratno. Dugački prsti njene ruke i mladićeva zadnjica blistali su, jednako vlažni. Sigurno si umoran, ovaj matori je lud, odakle mu ideja da biste ovde mogli da se kresnete.

– Da bismo ih mi gledali – podsetio sam je.

Laura me nije slušala. Njena ruka je klizila po mladićevoj zadnjici. Nije on kriv, prošaputa mladić, sirotan je već zaboravio šta je krevet. I šta su čiste gaće, dodade Laura uz osmeh. Bolje bi mu bilo da ništa nema na sebi, kao Remo. Da, potvrdih, to je prijatnije. Nije toliko nelagodno, reče mladić, mada je divan osećaj obući čiste i bele gaće. I uzane, ali da ne stežu. Laura i ja smo se nasmejali. Mladić nas je nežno ukorio: ne smejte se, to je ozbiljna stvar. Oči su mu izgledale kao izbrisane, sive kao cement pod kišom. Laura je sa obe ruke uzela njegov penis i stisnula ga. Čuo sam sebe kako pitam da li da isključim paru, ali glas mi je bio slab i dalek. Gde zaboga spava tvoj menadžer?, reče Laura. Mladić je slegnuo ramenima; malo me boli to što mi radiš, prošaputao je. Uhvatio sam Lauru za članak, drugom rukom sam obrisao znoj koji mi je ulazio u oči. Mladić se uspravio u sedeći položaj, odmerenim pokretima, trudeći se da ne probudi svog drugara, i poljubio Lauru. Nagnuo sam glavu da ih bolje vidim: mladićeve pune usne sisale su Laurine, zatvorene, na kojima se jedva nazirao osmeh. Napola sam sklopio oči. Nikada je nisam video da se tako mirno osmehuje. Para ju je iznenada prekrila. Osetio sam nekakav nepoznat užas, možda sam se uplašio da će para ubiti Lauru. Kada su se usne razdvojile, mladić je rekao da ne zna gde starac spava. Prineo je ruku njenom vratu i pokušao da je privuče sebi. Potom je pomilovao Laurin vrat i povukao je još bliže sebi. Laurino gipko telo se prilagodilo novom položaju. Njen pogled je bio prikovan za zid, odnosno na deo zida koji se mogao videti od pare, od trupa nadole, njene dojke su se neprestano češale o mladićeve grudi, ili ih nežno pritiskale, a od pare su na mahove postajali nevidljivi, ona ih je napola obavijala, ili prekrivala srebrnom bojom, ili uranjala u nešto nalik snu. Na kraju više nisam mogao da ih vidim. Prvo je jedna senka bila iznad druge. Potom ništa. Prostorija je izgledala kao da će eksplodirati. Sačekao sam nekoliko trenutaka, ali ništa se nije promenilo, naprotiv, imao sam utisak da je para postajala sve gušća. (Pitao sam se kako su, dođavola, starac i drugi mladić mogli i dalje da spavaju.) Pružio sam ruku i dotakao Laurina leđa, povijena preko nečega što sam pretpostavio da je bilo mladićevo telo. Ustao sam i napravio dva koraka, prateći zid. Osetio sam da me Laura zove. Remo, Remo... Šta hoćeš?, rekao sam. Davim se. Ustuknuo sam, manje oprezno nego kada sam

pošao ka njima, i sagnuo se opipavajući mesto gde sam pretpostavljao da bi mogli biti. Dotakao sam jedino tople pločice. Pomislio sam da sanjam ili da ludim. Laura? Pored mene se začuo mladićev glas: rekao je da je ukus pare pomešane sa znojem drugačiji. Ponovo sam ustao, ovoga puta spreman da šutam nogom naslepo kako bih naišao na nekoga, ali sam se zaustavio. Isključi paru, reče Laura iz nekog ugla. Saplićući se, uspeo sam da stignem do klupe. Kada sam se sagnuo da pronađem ključeve, začuo sam hrkanje starca, gotovo tik do svog uha. Još je živ, pomislio sam i ugasio paru. U prvi mah se ništa nije desilo. Potom, pre nego što su siluete ponovo postale vidljive, neko je otvorio vrata i napustio saunu. Čekao sam. Ko god da je to bio, nalazio se u susednoj prostoriji i pravio je priličnu buku. Laura, pozvao sam tiho. Niko nije odgovorio. Napokon sam mogao da vidim starca, koji je i dalje spavao. Na podu, jedan u položaju fetusa, a drugi opružen, ležala su dvojica glumaca. Onaj sa nesanicom je izgledao kao da stvarno spava. Preskočio sam ih. U prostoriji sa sofom Laura je već bila obučena. Bacila mi je odeću bez ijedne reči. Šta se dogodilo?, rekoh. Hajdemo, odvrati Laura.

Još dva puta smo se videli s tom trojicom muškaraca, jednom u istom kupatilu, a drugi put u Askapocalku, paklenom kupatilu, kako ga je zvala Laura, ali sve je bilo drugačije. Samo bismo popušili po cigaru i rastali se.

Još dugo smo posećivali ta mesta. Mogli smo da vodimo ljubav i na drugim mestima, ali bilo je nečega u tim maršrutama javnih kupatila koje su nas privlačile poput magneta. Logično, nisu nas mimoišle druge vrste incidenata, trčanje neuračunljivih tipova po hodnicima, pokušaj silovanja, racija, koju smo izbegli zahvaljujući sreći i lukavstvu; Laurinom lukavstvu, sreći usled solidarnosti kupaća. Zahvaljujući svim tim lokalima, koji su sada već pomešani sa Laurinim nasmešenim licem, postali smo sigurni u našu ljubav. Najbolji od svih, možda zato što smo tamo prvi put vodili ljubav, bio je Sportski centar Moktesuma, u koji smo se uvek vraćali. Najgori je bio onaj po imenu Nemačka kuća, prikladno zvana Leteći Holanđanin, jer je najviše ličila na mrtvačnicu. I to trostruko: zbog higijene, proletarijata i tela. Srećom, nije uticala na želju.

Postoje dve neizbrisive uspomene koje još uvek čuvam na te dane. Prva se tiče niza prizora nage Laure (kako sedi na klupi, u mojim rukama, pod tušem, opružena na sofi, dok razmišlja) dok se para postepeno širi sve dok je potpuno ne prekrije. Kraj. Belina. Druga je vezana za mural u Sportskom centru Moktesuma. Moktesumine oči, nedokučive. Moktesumin vrat iznad površine bazena. Dvorani (ili možda nisu bili dvorani) koji se smeju i razgovaraju, svom snagom nastojeći da ne obraćaju pažnju na to što vladar gleda. Jata ptica i oblaci koji se stapaju sa pozadinom. Boja kamenja u bazenu, nesumnjivo najtužnija boja koju sam video tokom naših ekspedicija, uporediva jedino sa bojom nekih pogleda, radnika u hodnicima, kojih se više ne sećam, ali sigurno znam da su postojali.

Blanes, 1984.

Izvornik: "Manifiesto mexicano"; u: Roberto Bolaño, *El espíritu de la ciencia ficción*, Alfaguara, Madrid, 2016, str. 205–223. Ovaj segment romana, koji je revidirao autor, pripadao je rukopisu pesničke zbirke *La universidad desconocida*. Ovde objavljujemo verziju u potpunosti prenetu iz Duha naučne fantastike nastalu 1984. godine.

*(Sa španskog prevela **Bojana Kovačević Petrović**)*